

Justitiedepartementet
103 33 STOCKHOLM

Angående Justitiedepartementets utkast till ändringar i revisorsförordningen (Ju2009/3322/L1)

Revisorsnämnden (RN), som har beretts tillfälle att yttra sig över ovan nämnda utkast till ändringar i förordningen (1995:665) om revisorer, lämnar följande synpunkter.

Revisorer från tredjeland

I artikel 2 i revisorsdirektivet¹ definieras *revisionsföretag från ett tredjeland* som en enhet som, oberoende av rättslig form, utför revision av årsbokslut eller sammanställd redovisning för ett bolag som har sitt säte i ett tredjeland. I samma artikel definieras *revisor från ett tredjeland* som en fysisk person som utför revision av årsbokslut eller sammanställd redovisning för ett bolag som har sitt säte i ett tredjeland. Direktivets definitioner utgår således från sätet för revisionskunden. Detta innebär att även en revisor som är registrerad i en medlemsstat inom EES omfattas av definitionen för det fall han eller hon reviderar ett bolag med säte i tredjeland.

Av direktivets artikel 45 följer att revisorer och revisionsbolag från tredjeland ska registreras hos den behöriga myndigheten i de medlemsstater i vilka revisionsklienter med säte i tredjeland har överlåtbara värdepapper upptagna till handel på en reglerad marknad (nedan börsnoterade företag). Det sagda innebär att registreringskyldigheten enligt direktivet även omfattar den situationen att en inom EES registrerad revisor reviderar ett inom EU börsnoterat företag med säte i tredjeland. En effekt av underlåten registrering är enligt direktivet att de revisionsberättelser som avges av revisorer eller revisionsföretag från tredjeländer inte har rättslig verkan i en viss medlemsstat om revisorerna eller revisionsföretagen inte är registrerade i den medlemsstaten.

Regeringen har i propositionen 2008/09:135, Revisionsutskott m.m. – genomförande av 2006 års revisorsdirektiv, föreslagit att artikel 45 ska införlivas i svensk rätt genom en ny bestämmelse i 16 b § revisorslagen (2001:883). Enligt denna bestämmelse

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/43/EG av den 17 maj 2006 om lagstadgad revision av årsbokslut och sammanställd redovisning och om ändring av rådets direktiv 78/660/EEG och 83/349/EEG samt om upphävande av rådets direktiv 84/253/EEG.

får en fysisk person eller ett företag från ett tredjeland registreras som revisor från tredjeland, om kraven på lagstadgad revision och på dem som utför revisionen i den staten är likvärdiga med dem som följer av svensk rätt. Bestämmelsen omfattar till sin ordalydelse endast revisorer som är registrerade i ett tredjeland. Att något annat ska vara avsett framgår inte heller av propositionen.

Det kan enligt RN:s mening ifrågasättas om kravet på registrering av revisorer från tredjeland kan införas i svensk rätt på detta sätt. RN har genom kontakter med andra europeiska tillsynsmyndigheter kunnat konstatera det finns länder, såsom Nederländerna, som registrerar även revisorer från andra EES-länder som revisorer från tredjeland. I t.ex. England har man försökt lösa problematiken genom en *möjlighet* för registermyndigheten att på ansökan av aktuella revisorer registrera även europeiska revisorer som reviderar i landet börsnoterade företag med säte i tredjeland som revisorer från tredjeland.

Eftersom det finns en viss risk för att den svenska regleringens förenlighet med direktivet kan komma att ifrågasättas vill RN förespråka att regeringen ger RN en möjlighet att som revisorer från tredjeland registrera revisorer som är registrerade i en annan stat inom EES och som reviderar ett i Sverige börsnoterat företag med säte utanför EU. Detta skulle möjliggöra för RN att på ansökan av en revisor som uppfyller nämnda krav införa denne i myndighetens register. En möjlighet att åstadkomma detta är att införa en kompletterade bestämmelse i 11 § första stycket revisorsförordningen. Denna skulle kunna utformas enligt följande.

Revisorsnämnden ska med hjälp av automatiserad behandling föra ett register över revisorer, registrerade revisionsbolag och revisorer från tredjeland. *Registret ska, i den omfattning som Revisorsnämnden bestämmer, också innehålla uppgifter om fysiska och juridiska personer som har godkänts att utföra lagstadgad revision i en annan stat inom EES än Sverige och som reviderar företag med säte i tredjeland vars värdepapper är upptagna till handel på en reglerad marknad i Sverige.*

Förvaltarfrihetsbevis

I 8 § 2 revisorsförordningen sägs att en ansökan om godkännande eller auktorisation ska innehålla bland annat förvaltarbevis, varmed avses ett intyg från överförmyndare eller överförmyndarnämnd i den sökandes hemkommun om att han eller hon inte har förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken. I utkastet till ändringar i förordningen föreslås i stället det mer korrekta begreppet förvaltarfrihetsbevis. RN instämmer i att sistnämnda begrepp är mer korrekt, men föreslår i första hand att kravet att inge förvaltarfrihetsbevis slopas. Det aktuella kravet följer inte på något sätt av revisorsdirektivet. Ett slopande av kravet ligger därför väl i linje med syftet att inte införa strängare regler än vad som krävs enligt direktivet.

Kravet att inge förvaltarfrihetsbevis ska ses mot bakgrund av bestämmelsen i 4 § 3 revisorslagen, där det bland annat framgår att en godkänd eller auktoriserad revisor inte får ha förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken. Den bestämmelsen är enligt RN:s mening invändningsfri. RN:s uppfattning tar bara sikte på förordningens krav

om att inge förvaltarfrihetsbevis. Det bör noteras att förvaltarskap enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken är en undantagsåtgärd som endast ska användas när godmanskap eller någon annan, mindre ingripande åtgärd inte är tillräcklig. Om en revisor på grund av t.ex. sjukdom blir i så stort behov av hjälp att det finns förutsättningar att förordna förvaltare enligt 11 kap. 7 § föräldrabalken får det antas att han eller hon är förhindrad att fortsätta sin yrkesverksamhet som revisor. Om han eller hon ändå skulle göra detta torde det snart komma till RN:s kännedom genom anmälningar eller på annat sätt. Kravet om ingivande av förvaltarfrihetsbevis är således av försumbar betydelse för RN:s tillsyn. Samtidigt kan de personer som söker godkännande eller auktorisation uppfatta kravet som ett onödigt och irriterande moment. Jämfört med t.ex. konkursfrihetsbevis krävs det mer av åtgärder från den som begär förvaltarfrihetsbevis från överförmyndaren, som i många kommuner har ganska begränsade expeditionstider. Det kan invändas att en revisor bara behöver ägna sig åt detta en gång vart femte år, i samband med förnyelse av godkännandet eller auktorisationen, men det utgör enligt RN:s mening inte skäl för att behålla en i det närmaste meningslös kontrollåtgärd. Därtill kommer att ett slopande av kravet om förvaltarfrihetsbevis i någon mån minskar arbetsbelastningen för överförmyndare och överförmyndarnämnder samt att RN:s handläggning av förnyelseärenden i vissa fall blir snabbare genom att myndigheten inte behöver påminna sökande som har förbisett att bifoga förvaltarfrihetsbevis. RN föreslår därför att nämnda krav i 8 § 2 revisorsförordningen slopas.

Övriga synpunkter

RN föreslår att revisorsförordningen tillförs en bestämmelse om att revisorsregistret ska innehålla uppgift om revisorernas e-postadresser i den mån sådana förekommer. E-post är ett kostnadseffektivt kommunikationssätt, och tillgång till revisorernas e-postadresser skulle underlätta kontakterna mellan myndigheten och revisorerna. En skyldighet att lämna uppgift om e-postadress kan inte anses vara betungande för revisorerna. 15 § första stycket 2 skulle i så fall kunna utformas enligt följande.

2. bostadsadress, tjänsteadress *och i förekommande fall e-postadress*, samt

Det kan dock inte anses lämpligt att revisorernas e-postadresser hålls tillgängliga på RN:s webbplats. RN föreslår därför att även uppgifter om e-postadresser ska omfattas av undantagsbestämmelsen i 17 §, som skulle kunna utformas på följande sätt.

De uppgifter i registret som framgår av 15 § ska hållas tillgängliga på Revisorsnämndens webbplats. Detta gäller dock inte uppgifter om personnummer, bostadsadresser *och e-postadresser*.

Det anges i 18 § andra stycket 9 i det remitterade utkastet att sådana rapporter som avses där ska innehålla uppgift om *principerna för ersättning till partner*. Enligt RN:s uppfattning är det dock olämpligt att använda ordet partner i förordningstexten, eftersom det inte definieras i förordningen eller i revisorslagen och inte heller kan anses ha någon allmänt vedertagen, helt entydig innebörd. Ordet bör ersättas med ett vedertaget och otvetydigt begrepp, lämpligtvis *delägare*.

Slutligen ifrågasätter RN lämpligheten i den föreslagna omfattande omnumreringen av befintliga paragrafer i förordningen. En sådan åtgärd kan ge upphov till förväxlingar och missförstånd i samband med hänvisningar till förordningen, såväl i RN:s verksamhet som hos andra som tillämpar förordningen. Med hänsyn till omfattningen av de föreslagna ändringarna i förordningen och den påverkan dessa skulle ge på förordningens struktur, förordar RN i stället att de gällande bestämmelserna med nu föreslagna ändringar presenteras i en helt ny förordning. Skulle detta inte vara möjligt föreslår RN i andra hand att de sex nya bestämmelserna införs i inskjutna paragrafer med bokstavsbezeichnungar, 12 a § etc, varigenom någon omnumrering av nu gällande paragrafer inte skulle behöva ske.

Beslut om detta yttrande har fattats av Revisorsnämndens chef, direktören Peter Strömberg i närvaro av chefsjuristen Per Eskilsson, juris doktorn Adam Diamant samt avdelningsdirektören Björn Fredljung som föredragit ärendet.

Enligt Revisorsnämndens beslut

Björn Fredljung